Сторінками улюблених поезій

Велична й трагічна постать поета-емігранта, «залізних імператора строф» постає переді мною зі сторінок скромної книжки під дивною назвою «Невичерпність». Я ніби відчуваю уважний, пильний, сумний, а часом і грізний погляд, погляд через роки поета, що стає моїм співрозмовником. Десь глибоко у свідомості лунає голос, низький, урочистий, який вимовляє оті слова, що чорними карлючками вкривають чистоту сторінок. Я вслухаюсь у ці слова, але не розумію їх, терплячий голос повторює сказане вдруге, втретє і... Поволі ніби відсувається завіса, кудись у серце, у душу лине бурхливий потік палких, суперечливих почуттів, гарячих пристрастей; зрозумілим, ближчим стає той вигнанець, який душею був завжди з Україною:

Що мені телефони, версалі, експреси?

Нащо грім Аргентин? Чудеса Ніагар?

Сниться синя Синюха і верби над плесом,

Вільний вітер Херсонщини, вітер-дудар.

Сум, туга звучать у цьому такому далекому і вже знайомо-близькому голосі, бо душа стомилася любити без відповіді, без надії:

Де ж знайти нам за Тебе кращу

Серцем, повним Тобою вщерть.

І від нестерпного болю за долю такої любої країни, яка відштовхує своїх найкращих синів, змушуючи їх поневірятися на чужині, за народ, що не боронить своєї матері, ллються з поетового серця слова — криваві краплі:

Тебе б конем татарським гнати,

Поки аркан не заспіва!

Бо Ти ж коханка, а не мати, —

Зрадлива бранко степова!

Але ж любов прощає все. Знову освідчується Є. Маланюк Україні в незмірному коханні, возвеличує її, ставить нарівні з Богом і просить прощення за свою горду й нестримну натуру, за ті прокляття, на які він зважувався:

Я припадаю знов до Твоїх ніг, —

Прости, прости, — молю, невтішний митар,

Прости, що я — останній печеніг,

Прости, що я не син, не син Тобі ще,

Бо й Ти — не мати, бранко степова!

Кому, скажіть, не стане близькою ця людина, що вболівала за нас — тих, хто жив і буде жити, — заради нас «вирізувала вірші з кривавого м’яса днів»? Невже не запалить у душі хоч іскру вогню священного пожертва митця, що сам позбавив себе можливості жити нормальним життям, що зробив себе речником свого народу:

Талан — ліричне джерело.

То ж — не поет, хто лиш невпинно

Дзюркоче про добро і зло.

Поет — мотор! Поет — турбіна!

Але, мабуть, найбільше приваблює мене в Маланюкові його людяність, його ніжність, оте прекрасне кохання, що вилилося в суворо-лагідні рядки:

Скільки ніжності в Ваших долонях,

Скільки зоряних в зорі казок...

Знов палаю в солодкім полоні,

Знов Сахара, жага і пісок.

Ось чому цей суворий, незрозумілий воїн може бути улюбленим поетом, ось чому сторінки його збірок можна гортати зі справжнім задоволенням. Давайте ж вчитися думати, мислити, відчувати, давайте вчитися жити по-справжньому, всерйоз! Адже відповідь на болюче для тебе питання не завжди лежить на поверхні. Часто вона вимагає напруженої роботи думки, страждання душі.

Якщо докласти зусиль та зрозуміти поетичні образи Є. Маланюка, можна отримати справжнє естетичне та інтелектуальне задоволення, незрівнянне ні з чим.